Τί εἴδους ἄνθρωπος ἦταν αὐτὸς ὁ σωτῆρας του ; Τί τὸν εἶχε κάνει νὰ τοῦ φερθῆ μ' ἕναν τέτοιο τρόπο ;

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀκούστηκαν κάποιο πολὺ κοντὰ τρομαχτικὲς φωνές. Ἀμέσως τὸν ἐκυρίευσε ἕνας ἀπερίγραπτος φόβος κι' ἄρχισε νὰ ἀναρωτιέται ἂν δὲν εἶχε πέσει σὲ καμμιὰ σατανικὴ παγίδα, ἂν δὲν βρισκόταν στὸ μέρος ὅπου γίνονται κρυφὰ ἡ θανατικὲς ἐκτελέσεις.

Ἐνῶ τὰ συλλογιζόταν αὐτὰ μὲ φρίκη, εἶδε τὴν πόρτα ν' ἀνοίγη. Διέσχισε τότε σὰν τρελλὸς τὸ δωμάτιο, ἕτοιμος ν' ἀρχίση νὰ φωνάζη. Αὐτὸ ὅμως δὲν ἦταν παρὰ ἕνας στιγμιαῖος παροξυσμός. Τὸ ἀγαθὸ πρόσωπο τοῦ φύλακος, ποὺ ἐρχόταν κρατῶντας στὸ χέρι του ἕναν ἀσημένιο δίσκο μὲ ἀχνιστὸ καφέ, καὶ τὰ καθησυχαστικὰ λόγια του, ἐπέφεραν κάποια γαλήνη στὸ δεσμώτη. Ὡστόσο ὅμως ἐδίσταζε νὰ δοκιμάση τὸ ἐξαίρετο ρόφημα.

— Εἶστε ὅλοι σας οἱ ἴδιοι, τοῦ εἶπε ὁ ὑπηρέτης σὰν νὰ μάντεψε κιόλας τοὺς κρυφοὺς διαλογισμούς του. Στοιχηματίζω ὅτι αὐτὴ τὴ στιγμὴ φοβᾶσαι μὴ δηλητηριαστῆς. Γιὰ νὰ σὲ καθησυχάσω λοιπὸν καὶ νὰ βγάλω ἀπ' τὸ νοῦ σου κάθε ὑποψία χύνω λίγον καφὲ ἀπ' τὸ δικό σου σ' αὐτὸ τὸ φλυτζάνι καὶ πίνω πρῶτος ἐγώ. Μὰ εἶνε θαυμάσιος, φίλε μου. Προέρχεται ἀπὸ τὶς καλύτερες φυτεῖες τοῦ ἐξωτάτου Μαλαγεντίλ.

— Κι' αὐτὲς ἡ φρικτὲς φωνὲς ποὺ ἄκουγα πρὸ ὀλίγου ; ρώτησε μὲ κάποιο ρῖγος ὁ Μινάρ.

— Νὰ σοῦ πῶ, δὲν μπορεῖς νὰ τἄχης ὅλα... Τὸ μέγαρο αὐτό, λησμόνησα νὰ σοῦ τὸ πῶ, εἶνε τὸ θεραπευτήριο τοῦ γιατροῦ κι' ὑπάρχουν ἐδῶ πολλοὶ νευρασθενεῖς... Εἶνε δυσάρεστο βέβαια νὰ ἐνοχλῆται κανεὶς ἀπ' αὐτούς, ἀλλὰ μέρα μὲ τὴν ἡμέρα συνηθίζει... Καλὴ ὄρεξι...

Ὁ Μινάρ, ἀφοῦ βεβαιώθηκε ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ δηλητηρίου, ἄρχισε νὰ ροφᾶ μὲ πραγματικὴ εὐχαρίστησι τὸν ἐξαίρετο καφέ, μολονότι θὰ ἤθελε νἄχε καὶ κανένα βούτημα. Τί νὰ γίνη ὅμως !... Πάλι καλά...

Εἶχαν περάσει δέκα μέρες ἀπὸ τότε ποὺ πρωτομπῆκε ὁ Μινάρ στὸ θεραπευτήριο τοῦ γιατροῦ. Στὸ διάστημα αὐτὸ τρεφόταν ἀποκλειστικὰ μὲ καφέ, καθαρὸν καὶ ἀπηλλαγμένον ἀπὸ κάθε ἄλλη οὐσία. Πόσο εἶχε ἀλλάξει ὅμως ἀπ' τὴν ἡμέρα ποὺ πρωτοῆρθε ! Τὸ πρόσωπό του εἶχε γεμίσει ἀπὸ μαῦρες βοῦλες καὶ τὸ σῶμα του βρισκόταν σὲ ἀθλία κατάστασι... Ποῦ ὀφείλετο τάχα αὐτὴ ἡ φριχτὴ ἀλλαγή ; Ὁ Μινὰρ εἶχε καταλάβει πειὰ τὴν ἀλήθεια... Ἤξερε πῶς ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ δημίου ἔπεσε στὰ χέρια τῆς ἐπιστήμης, ἀπ' τὴν ὁποία ἦταν ἀδύνατο νὰ γλυτώση. Ἐγνώριζε ὅτι θᾶβρισκε κι' αὐτὸς μαζὺ μὲ τόσα ἄλλα θύματα, ἕναν οἰκτρὸ θάνατο, καὶ ὅτι τὸ σῶμα του θὰ ἐχρησίμευε γιὰ ἐπιστημονικὲς μελέτες. Στὴν περίπτασι τὴ δική του, ὅπως τοῦ εἶπε ὁ φύλακάς του, ἐξήταζαν πόσον καιρὸ μπορεῖ νὰ ζήση ἕνας ἄνθρωπος ποὺ τρέφεται ἀποκλειστικὰ μὲ καφέ. Τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐρευνῶν θὰ ἐπικυρωνόταν μονάχα μὲ τὸ θάνατό του !... Γι' αὐτὸ εἶχε δώσει τὴ χάρι ὁ Βασιλεύς. Χάριν τῆς ἐπιστήμης !...

Μιὰ μέρα νοιώθοντας ὁ Μινὰρ πῶς, ἂν ἐξακολουθοῦσε ἡ ἴδια κατάστασι, θὰρχόταν γρήγορα τὸ τέλος του, παρουσιάστηκε στὸ γιατρὸ καὶ ζήτησε νὰ βγῆ ἀμέσως ἀπὸ κεῖ.

— Ὅπως θέλετε, τοῦ ἀπάντησε ἐκεῖνος. Σᾶς πληροφορῶ ὅμως ὅτι στὴν πόρτα τοῦ θεραπευτηρίου μου περιμένουν μερικοὶ μαυροφορεμένοι, ἕτοιμοι νὰ σᾶς παρολάβουν γιὰ τὴν ἐκτέλεσι τῆς καταδίκης σας.

Ὁ Μινάρ, κυριευμένος ἀπὸ μιὰ ἀπότομη νευρικὴ ἔξαψι, ἔπισε στὰ πόδια τοῦ γιατροῦ καὶ κραύγασε :

— Συμπαθῆστε με, κύριε. Κάντε με ὅ,τι θέλετε, ἀλλὰ φυλάξτε με ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους, σῶστε με ἀπ' τὸ δήμιο...

Ὁ γιατρὸς ἄρχισε νὰ γελάη. Μιὰ λάμψι θριάμβου φάνηκε στὰ μάτια του. Εἶδε πῶς ὁ ὀργανισμὸς τοῦ καταδίκου, ἦταν πειὰ σακατεμένος, καὶ δὲν θ' ἀργοῦσε νὰ ὑποκύψη στὴ φθορά. Τότε πειὰ θὰ τὸν πετσόκοβε μὲ τ' ἀνατομικά του μαχαίρια καὶ θᾶγραφε ἕνα καινούργιο βιβλίο, σχετικὸ μὲ τὶς παρατηρήσεις ποὺ θᾶκανε πάνω στὸ πτῶμα του !...

ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Ἐσένα ὀνειρεύομαι στὸν ὕπνο μου,
ἐσένα πάντα βλέπω στ' ὄνειρό μου,
βασίλισσα λευκὴ κι' ἀνθοστεφάνωτη
ὁλόχαρη νὰ γέρνης στὸ πλευρό μου.

Κι' ὅταν ξυπνῶ, τὰ χέρια μου χωρίζουνε
τὸν παγωμένο γύρω μου ἀέρα
κι' ἐσένα, πάντα ἐσένανε γυρεύουνε
ποὺ σὰν ἄραχνος ἴσκιος σβύνεις πέρα.

Ἄχ, τ' ὀνειρό μου ἂς ἤτανε αἰώνια
μὲ ὕπνο δίχως ξύπνημα δεμένο,
κι' ἂς εἶχα λίγο ἀγέρα μόνο γύρω μου,
λίγον ἀγέρα μόνο ν' ἀνασαίνω.

ΤΙΜΟΣ ΜΩΡΑΪΤΙΝΗΣ

Ο ΣΑΣΑ ΓΚΙΤΡΥ ΕΧΕΙ ΤΟΝ ΛΟΓΟ...

ΠΩΣ ΝΑ ΔΙΗΓΕΙΣΘΕ ΜΙΑ ΕΞΥΠΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Πηγαίνετε σὲ συναναστροφές ; Διηγεῖσθε ἱστορίες, ἔξυπνα ἀνέκδοτα, πικάντικους μύθους ; Ξέρετε τὴν τέχνη ποὺ λέγεται μιὰ ἱστορία ; Τὸ σπουδαῖο αὐτὸ μάθημα θὰ σᾶς τὸ δώση σήμερα τὸ «Μπουκέτο». Καθηγητής σας θὰ εἶνε ὁ περίφημος Παριζιάνος θεατρικὸς συγγραφεὺς καὶ ἠθοποιὸς Σασά Γκιτρύ.

Ὁ Σασὰ Γκιτρὺ λοιπὸν ἐπιγράφει τὸ ἀρθράκι του αὐτὸ «Ἐγχειρίδιο πρὸς χρῆσιν ἐκείνων ποὺ δὲν ξέρουν νὰ διηγοῦνται καλὰ ἱστορίες καὶ ἐκείνων ποὺ δὲν τὶς ἀντιλαμβάνονται καλά». Διαβάστε το, καὶ συμμορφωθῆτε μὲ τὶς ὑποδείξεις του :

«Πρῶτα-πρῶτα πρέπει νὰ συνεννοηθοῦμε ὡς πρὸς τὴ σημασία τῆς λέξεως ἱστορία. Ἱστορία λοιπὸν εἶνε μιὰ μικρὴ διήγησι προορισμένη νὰ προκαλέση τὴ φαιδρότητα καὶ τὸ γέλιο, καὶ ἡ ὁποία περιοδεύει σ' ὅλες τὶς χῶρες καὶ σ' ὅλον τὸν κόσμο, ἔχοντας ὡς εἰσιτήριο τὴν κωμικὴ της ἱκανότητα

Μιὰ καλὴ ἱστορία μοιραίως χάνει τὰ δύο τρίτα τῆς ἀξίας της ὅταν εἶνε γραμμένη, ἢ μ' ἄλλα λόγια ὅταν διαβάζεται. Ἡ καλὲς ἱστορίες εἶνε καμωμένες μονάχα γιὰ τὴν προφορικὴ διήγησι.

Ἡ ἱστορίες διαιροῦνται σὲ διάφορες κατηγορίες.

Ἡ κυριώτερες κατηγορίες εἶνε ἡ ἑξῆς :

1) Ἡ ἱστορίες ποὺ ἀναφέρονται στὸ χρῆμα, ἡ κοινῶς λεγόμενες «Ἑβραϊκὲς ἱστορίες».

2) Ἡ ἱστορίες ποὺ λαμβάνουν χώραν μέσα στοὺς σιδηροδρόμους.

3) Ἡ ἱστορίες τῶν μελλονύμφων.

4) Ἡ ἱστορίες σχετικὰ μὲ τὰ σφάλματα τῶν στρατηγῶν.

5) Ἡ ἱστορίες τῶν ἀλκοολικῶν.

6) Ἡ ἱστορίες μὲ τὰ μακόβρια ἀστεῖα κ.λ.π.

Ἐκτὸς αὐτῶν τῶν ἱστοριῶν ποὺ εἶνε διεθνεῖς καὶ παγκόσμιες, πρέπει νὰ σημειώσουμε ὅτι κάθε ἐπαγγελματικὴ τάξις ἔχει μιὰ κατηγορία ἀστείων καὶ ἀνεκδότων ἀποκλειστικὰ δικῶν της. Οἱ φαρμακοποιοὶ λ. χ. γελοῦν μ' ἕνα σωρὸ φάρσες ποὺ δὲν ἔχουν καμμιὰ σχέσι μὲ τὴν εἰδικότητα τῶν ἀρχιτεκτόνων.

Μὴν ἀρχίζετε ποτὲ νὰ διηγεῖσθε μιὰ ἱστορία, ἂν προηγουμένως δὲν τὴν δουλέψετε μέσα στὸ μυαλό σας, τὸ λιγότερο μιὰ φορά. Τὸ νὰ πάρετε τὸ λόγο καὶ νὰ προκαλέσετε τὴν προσοχὴ τῶν ἀκροατῶν εἶνε σοβαρὸ πρᾶγμα. Παραιτηθῆτε λοιπὸν ἀπὸ τὴ λεπτὴ αὐτὴ εὐχαρίστησι, ἂν τυχὸν ἀμφιβάλλετε γιὰ τὴν ἐπιτυχία σας, ἢ ἂν ἐλησμονήσατε κάτι τι καὶ ἰδίως τὸ μέρος ὅπου περικλείεται τὸ περισσότερο ἐνδιαφέρον μέρος τῆς ἱστορίας, τὴν κατακλεῖδα ἡ ὁποία δικαιολογεῖ τὴν ἱστορία ποὺ πρόκειται νὰ ἀφηγηθῆτε.

Ἂν τυχὸν ἀκούσετε ἄλλους νὰ διηγοῦνται ἱστορίες ποὺ τελειώνουν σὲ βαναυσότητες καὶ χυδαιότητες, μὴ νομίσετε ὅτι ἔχετε καὶ σεῖς τὸ δικαίωμα νὰ ἀφηγηθῆτε χειρότερες ἀπὸ αὐτές Πρέπει πρὸ πάντων—καὶ ἐδῶ εἶνε τὸ μεγαλύτερο πρόσκομμα τῶν περισσοτέρων—νὰ ἀντιλαμβάνεσθε τὴ διαφορὰ ποὺ ὑπάρχει μεταξὺ μιᾶς ἱστορίας ποὺ εἶνε κωμικὴ, ἐπειδὴ εἶνε χυδαία, καὶ μιᾶς ἱστορίας ποὺ ἐπειδὴ ἀκριβῶς εἶνε χυδαία παύει γι' αὐτὸ νἆναι καὶ κωμικὴ.

Πρῶτα ἀπ' ὅλα ὅμως, ὅταν ἀρχίζη κανεὶς νὰ διηγῆται καμμιὰ ἱστορία, προσέχετε νὰ μὴ χαμογελάσετε μὲ αὐτοσέσκεια καὶ φωνάξετε ἐπιδεικτικὰ :

— Ἀ ! Τὴν ξέρω ἐγώ !...

Μὴν προσπαθεῖτε νὰ θυμηθεῖτε μιὰ ἱστορία τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ ἄλλος τελειώνει τὴ δική του.

Ἂν τυχὸν καμμιὰ ἱστορία σας δὲν προκαλέση τὴν ἐντύπωσι ποὺ περιμένατε, φροντίστε νὰ μὴν προσθέσετε :

— Καὶ τὸ ἀστειότερο εἶνε πῶς αὐτὸ συνέβη στὴν πραγματικότητα !...

Ὄχι, μὴν προσθέτετε τίποτε. Προσπαθῆστε μᾶλλον νὰ λησμονηθῆ ἡ παγερὴ ἐντύπωσι ποὺ προκαλέσατε, μὲ φαιδρὲς ἐπιδοκιμασίες, πρὸς τὴν ἱστορία ποὺ θ' ἀρχίση μετὰ τὴ δική σας.

Μὴ συγχέετε ποτὲ τὶς ἱστορίες μὲ τὰ ἀνέκδοτα. Ἐπίσης ἀποφεύγετε νὰ μιλᾶτε περὶ τῶν συγγενῶν σας.

Συστῆστε στὴ σύζυγό σας νὰ λάβη τὴν καλοσύνη νὰ μὴν ἀναστενάζη, ὅταν ἀρχίζετε νὰ διηγῆσθε μιὰ ἱστορία, τὴν ὁποία ἔχετε ξαναπῆ πενῆντα καὶ ἑκατὸ ἔστω φορὲς μπροστά της.

Ὅταν τελειώσετε μιὰ ἱστορία σας καὶ δῆτε πῶς εἶχε ἐπιτυχία, μὴ συνηθίζετε νὰ λέτε :

— Ἔννοια σας, καὶ θὰ τὴν ξαναπῶ !...

Ὅλοι τους ξέρουν ἐκ τῶν προτέρων ὅτι θὰ τὴν ξαναπῆτε καὶ θὰ τὴν ξαναπῆτε μάλιστα ἄσχημα αὐτὴ τὴ φορά.

Ὅταν διηγῆται ἕνας ἄλλος μιὰ ἱστορία ποὺ ξέρετε καὶ σεῖς, μὴν ἐπεμβαίνετε νὰ τὸν διορθώσετε καὶ προ πάντων ἀποφεύγετε νὰ προσθέσετε τὶς δικές σας παραλλαγές.

Ὅταν ἡ ἀφήγησι ποὺ ἀρχίσατε εἶνε ὑπερβολικὰ μεγάλη καὶ χωρὶς ἐνδιαφέρον καὶ θελήσετε νὰ τὴ συντομεύσετε, μὴ ἐπαναλαμβάνετε κάθε λίγο καὶ λιγάκι τὴ λέξι «γιὰ νὰ τελειώνω...»

ΣΑΣΑ ΓΚΙΤΡΥ